

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม
**People Participation in Local Development of Wang Saeng Subdistrict
Administrative Organization, Kae Dam District, Maha Sarakham Province**

วิชาพล พลเหลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Wichaphon Phonlao
Rajabhat MahaSarakhm University, Thailand
E-mail: 643162090428@rmu.ac.th

Received: January 14, 2023; Revised: February 20, 2023; Accepted: February 23, 2023

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการสนับสนุนให้ประชาชนและบุคลากรในองค์กรร่วมกันรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง จำนวน 201 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านความรู้ในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างความเจริญของชุมชนเป็นเรื่องของผู้นำชุมชนเท่านั้น ($\bar{X} = 1.20$) รองลงมา คือ การประเมินโครงการต่างๆ เป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน ($\bar{X} = 1.13$) และเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน และชุมชนต้องเขียนโครงการต่างๆ เพื่อขอรับการช่วยเหลือจากรัฐหรือเอกชน ($\bar{X} = 1.04$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนทางเพื่อพัฒนาชุมชน ต้องมีการระดมความคิดเห็นร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่น ความคิดเห็นร่วมกันของทุกฝ่ายมีส่วนสำคัญในการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ การร่วมกันเสนอถึงข้อดีและข้อเสียจากหลายๆ ฝ่ายเป็นเรื่อง จำเป็นก่อนมีการตัดสินใจคัดเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่น การสร้างความเจริญให้กับชุมชนเป็นหน้าที่ของภาครัฐและ ประชาชนและความสามัคคีของประชาชนช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ($\bar{X} = 1.00$) และ 2) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการคิดพัฒนา ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตามประเมินผล และด้านการ

รับประโยชน์ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประสานงานให้โครงการพัฒนาต่างๆ ของ อบต.วังแสง สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ($\bar{x} = 3.38$) รองลงมาคือ ร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสง ได้รับความสะดวกจากการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสง ด้านสาธารณูปโภค เช่น ด้านไฟฟ้า น้ำประปา ถนน สวนสาธารณะ ฯลฯ ($\bar{x} = 3.37$)

องค์ความรู้ใหม่ : ผลการวิจัยดังกล่าวได้สามารถอธิบายความของกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ว่า ตั้งแต่ความเป็นฝ่ายริเริ่มเสนอนโยบายไปจนกระทั่งการติดตามประเมินผลและการควบคุมดูแลอย่างเข้มข้น รวมทั้งได้ชี้ให้เห็นเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าประชาชนจะต้องเข้าร่วมด้วยความสมัครใจมีอิสรภาพที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ และประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; การพัฒนาชุมชน, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

Public participation in administration encourages citizens to participate in the administration of local government organizations. Including encouraging the public and personnel in the organization to jointly understand the concept and importance of participation in management from the beginning to the end of the process. The objective of this research is to study Public participation in local development of Wang Saeng Subdistrict Administrative Organization, Kae Dam District, Maha Sarakham Province. The sample group used in the research was 201 people in the Wang Saeng Subdistrict Administrative Organization area, using multi-stage sampling. The instrument used to collect data was a questionnaire. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results of the research found that: 1. In terms of knowledge in local development, it was found that the items with the highest average scores were the top three items: creating community prosperity is a matter of community leaders only, followed by evaluation. Various projects It is the duty of everyone in the community and government officials are the most important agencies in creating prosperity for the community. and the community must write various projects To request assistance from the government or private sector and 2) information awareness Development thinking Decision making Practical aspect Monitoring and evaluation and benefits The items with the top 3 average scores were: Participating in coordinating the various development projects of Wang Saeng Subdistrict Administrative Organization to be completed successfully, followed by Participating in providing information about Defects in project implementation.

New knowledge: the results of this research can explain the meaning of public participation activities. From taking the initiative to propose policies to actively monitoring, evaluating and supervising. It also pointed out the basic conditions for public participation that people must participate voluntarily and have the freedom to participate or not. and citizens must be equal to other participants.

Keyword : participation; Community Development, Subdistrict Administrative Organization.

บทนำ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ดังเช่น ลูติพงศ์ โกสันต์ (2558) พบว่า การตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีเจตนารมณ์ที่จะกระจายอำนาจการปกครองส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นจะได้มีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และนับแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บทบาทอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชน และความเป็นอิสระในการปกครองตนเองในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะและเป็น

การให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่นเป็นรูปแบบของการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจการปกครองส่วนกลางไปยังส่วนท้องถิ่นเพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการปกครองท้องถิ่นด้วย งานวิจัยของ สุวรรณ คณานวัณน์ (2559) พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานภาครัฐด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และยังเป็นหน่วยงานทางการปกครองที่ใช้อำนาจที่ได้รับมาจากหน่วยงานส่วนกลางสูงสุด ดังที่ สมิท (Smith, 1985) และได้กล่าวว่า เป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่ต้องใช้การตัดสินใจเชิงวิกฤตของการกระจายอำนาจทางการเมืองที่พัฒนาความเข้มแข็งของประชาธิปไตย ความรับผิดชอบทางการเมือง ทักษะทางการเมือง และเกียรติภูมิแห่งชาติ ที่จะนำพาภาครัฐ

ใกล้ชิดกับประชาชน รวมทั้งการจัดบริการที่ดีให้กับประชาชนซึ่งเป็นการส่งเสริมความสามารถในการให้บริการประชาชนเกี่ยวกับสวัสดิการแห่งรัฐ ขณะเดียวกัน ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การกระจายอำนาจจะเป็นการสร้างคามพึงพอใจของประชาชนและลดระยะห่างของประชาชนในภูมิภาคที่รู้สึกต่อการให้บริการภาครัฐของส่วนกลางนอกจากนี้ สุวรรณมาลา ได้เสนอแนะในงานวิจัยของเขาวว่า รัฐบาลไทยควรมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่หน่วยงานภาคท้องถิ่น (เทศบาล หรือ องค์การบริหารส่วนตำบล) และควรมีการควบคุมและตรวจสอบที่เข้มแข็งจากส่วนกลางเพื่อส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีผลผลิตที่เหมาะสมกับท้องถิ่น งานวิจัยของ รัฐ กัณภัย และ ธรรมนิตย์ วราภรณ์ (2558) พบว่า ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงใต้ โดยใช้วิธีการเลือกแบบโควตา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัยเชิงปริมาณคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 399 คนและการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ผู้บริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย งานวิจัยของ จิตติพงศ์ โกสันต์, อิมรอน มะลูลิม และ วิมล หอมยี่ง (2556) พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครนายกโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงมาก 1) ด้านคือการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ร่วมกัน ระดับสูง 2) ด้านคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและระดับปานกลาง 1) ด้านคือการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 2) ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครนายก ได้แก่ การสร้างการมีส่วนร่วมอย่างมีคุณภาพให้มากขึ้นในทุกด้าน โดยกำหนดให้มีแผนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ชัดเจนและการให้ข่าวสารแก่ประชาชนในรูปแบบการสื่อสารสองทาง งานวิจัยของ ลัดดาวรรณ นนปะติ และ วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2559) พบว่า 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและ 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านการรับรู้ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 รายที่มีภูมิลำเนาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม แล้วทำการวิเคราะห์ผลโดยค่าสถิติผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามปัจจัยคุณลักษณะ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่ รายได้มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านการศึกษาไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และการรับรู้ข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งนี้กำหนดความเชื่อมั่นไว้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ และต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด การที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะดำเนินการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุดและมีความยั่งยืนมากที่สุด จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์การบริหารส่วน ท้องถิ่นต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการท้องถิ่น การที่จะสร้างการมีส่วนร่วมที่ เหมาะต้องทราบก่อนว่า องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนามากน้อยเพียงใดและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับใด การร่วมมือของประชาชนจึงเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาท้องถิ่นที่นำมาซึ่งการเสริมสร้าง ความมั่นคง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในท้องถิ่น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดมหาสารคาม เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการแก้ไขปัญหาที่มีความสอดคล้อง และครอบคลุมกับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางการ พัฒนารูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริงเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดมหาสารคาม

การทบทวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2546) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภารกิจหรือโครงการที่ส่วนราชการจะดำเนินการ ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนนั้น การทำความเข้าใจถึงผลกระทบและแนวทางแก้ไขที่ส่วนราชการจะดำเนินการและปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน โดยให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและรัฐต้องรับฟังจนประชาชนเกิดความพึงพอใจ การจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดประชุม การพูดคุยเป็นกลุ่ม การชี้แจงของส่วนราชการ ตลอดจนการจัดทำประชาพิจารณ์

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของประชาชนซึ่งเกิดขึ้นจากความต้องการหรือความพอใจที่จะดำเนินกิจกรรมร่วมกันและได้เข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การมีส่วนร่วมกันค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การคิดและเสนอแนวทางดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการติดตามหรือประเมินผล

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ทั้งในระดับองค์กร ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด เนื่องจากเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางให้ประชาชนมีอำนาจในการปกครองตนเอง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนรัฐบาลของท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระ และสามารถตอบสนองต่อความ

ต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุด และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลให้การดำเนินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะที่สำคัญ 3 ส่วนหลัก คือ 1) การมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบาย 2) การติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ 3) การสะท้อนกลับถึงค่านิยมต่อของประชาชน นโยบาย เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงนโยบายให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

หลักการสากลของธรรมาภิบาลองค์การสหประชาชาติ กำหนดหลักการทั่วไปของธรรมาภิบาล ไว้ 8 หลักการ ดังนี้ (Commonwealth Secretariat, 2000)

1. การมีส่วนร่วมเป็นการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรหรือประชาชนทั้งชายหญิงที่สามารถทำได้โดยอิสระไม่มีการบังคับสมาชิกเต็มใจให้ความร่วมมือด้วยตนเอง
2. การปฏิบัติตามกฎบนความถูกต้องตามกรอบของกฎหมายไม่เลือกปฏิบัติไม่ลำเอียงมีการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมกับประชาชนโดยเท่าเทียมกันทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายเดียวกัน
3. ความโปร่งใสเป็นการตรวจสอบความถูกต้องมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาสิ่งนี้ช่วยแก้ปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันได้
4. ความรับผิดชอบเป็นการพยายามให้คนทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการทำงานกล้าที่จะตัดสินใจและรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจนั้นๆ
5. ความสอดคล้องเป็นการกำหนดและสรุปความต้องการของคนในสังคมซึ่งมีความแตกต่างอย่างมากโดยพยายามหาจุดสนใจร่วมกันและความต้องการที่สอดคล้องต้องกันของสังคมมาเป็น ข้อปฏิบัติเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในสังคมการจะพัฒนาสังคมได้ต้องทราบความต้องการที่สอดคล้องต้องกันของสังคม
6. ความเสมอภาคเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับจากรัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งการบริการด้านสวัสดิการตลอดจนสาธารณูปโภคด้านอื่นๆ
7. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นวิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่โดยการผลิตและจำหน่ายเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่มีคํ่ากับเงินที่ลงทุนหรือ การใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อมวลมนุษยชาติโดยมีการพัฒนากระบวนการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
8. การมีเหตุผลเป็นความต้องการในทุกสังคมประชาชนทุกคนต้องตัดสินใจและความรับผิดชอบต่อภาระของตนเองด้วยเหตุด้วยผลที่สมเหตุสมผลจากหลักธรรมาภิบาลขององค์การสหประชาชาติจะพบว่าหลักการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดหลักข้ออื่นๆ ตามมา ยกตัวอย่างเช่น หากต้องการให้องค์กรปกครองหรือข้าราชการปฏิบัติตามกฎถูกต้องตามกรอบของกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติไม่ลำเอียงมีการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมกับประชาชนโดยเท่าเทียมกันมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบความถูกต้องและมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างจริงจัง จึงจะสามารถป้องกันและแก้ปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันได้นอกจากนี้การมีส่วนร่วมนอกจากจะทำให้้องค์กรปกครองดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องต้องกันกับความต้องการของสังคม ยัง

ส่งผลทำให้ผู้ปกครองหรือข้าราชการมีความรับผิดชอบ บนหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลและความคุ้มค่าของงบประมาณ และจะทำให้ประชาชนทุกคนที่ตัดสินใจไปแล้วมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ด้วยเหตุด้วยผลที่สมเหตุสมผลซึ่งล้วนแต่เป็นเหตุและผลจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ศึกษาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกุดคำ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งศึกษาระหว่างเดือน มิถุนายน-กันยายน 2566 ผู้วิจัยออกแบบระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกุดคำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8,175 คน (จำนวนประชาชนทั้งหมด)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกุดคำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 201 คน (เฉพาะจำนวนที่ถูกเลือกมาให้ตอบแบบสอบถาม) ได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (1973) อ้างถึงใน สำเร็จ จันทรสุวรรณ์ (2547) และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ตามจำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานอื่นๆในชุมชน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกุดคำ จังหวัดมหาสารคาม คำตอบเป็นลักษณะมาตราแบบประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบางครั้งและไม่ปฏิบัติ โดยได้ดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และพัฒนาแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ราย ตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้อง การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับนิยามศัพท์เฉพาะ และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ศึกษา (Index of Item Objective Congruence : IOC) คำนวณข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ไว้ดำเนินการต่อไป

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่ไม่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาหาคุณภาพของแบบสอบถาม การหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.88

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นคำตอบ
ลักษณะปลายเปิด ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณทำการวิเคราะห์โดยสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง
อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 201 คน พบว่าโดยเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.3 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 44.8 ไม่ระบุเพศ คิดเป็นร้อยละ 9.0 ช่วงอายุประมาณ ต่ำกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.4 อายุ 19-23 ปี 109 คน คิดเป็นร้อยละ 54.2 อายุ 24-28 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.9 อายุ 30 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.5 ประกอบอาชีพโดยส่วนมากเป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 81.1 บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 13.9 ชาวบ้านในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 5.0 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 36.8 ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 59.7 สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.5 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.3 มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.4 รายได้ 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.9 รายได้ 20,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.4

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	201	100
ชาย	93	44.3
หญิง	90	44.8
ไม่ระบุ	18	9.0
2. อายุ	201	100
ต่ำกว่า 18 ปี	53	26.4
19-23 ปี	109	54.2

ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
24-28 ปี	24	11.9
30 ปีขึ้นไป	15	7.5
3.อาชีพ	201	100
นักเรียน/นักศึกษา	163	81.1
บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	28	13.9
ชาวบ้านในพื้นที่	10	5.0
4.ระดับการศึกษา	201	100
ต่ำกว่าปริญญาตรี	74	36.8
ปริญญาตรี	120	59.7
สูงกว่าปริญญาตรี	7	3.5
5. รายได้ต่อเดือน	201	100
ต่ำกว่า 10,000 บาท	89	44.3
10,001 – 15,000 บาท	57	28.4
15,001 – 20,000 บาท	32	15.9
20,001 บาทขึ้นไป	23	11.4

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

1. ด้านความรู้ในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างความเจริญของชุมชนเป็นเรื่องของผู้นำชุมชนเท่านั้น ($\bar{X} = 1.20$) รองลงมา คือ การประเมินโครงการต่างๆ เป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน ($\bar{X} = 1.13$) และเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน และชุมชนต้องเขียนโครงการต่างๆ เพื่อขอรับการช่วยเหลือจากรัฐหรือเอกชน ($\bar{X} = 1.04$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนทางเพื่อพัฒนาชุมชน ต้องมีการระดมความคิดเห็นร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่น ความคิดเห็นร่วมกันของทุกฝ่ายมีส่วนสำคัญในการพัฒนา ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ การร่วมกันเสนอถึงข้อดีและข้อเสียจากหลายๆ ฝ่ายเป็นเรื่อง จำเป็นก่อนมีการตัดสินใจคัดเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่น การสร้างความเจริญให้กับชุมชนเป็นหน้าที่ของภาครัฐและ ประชาชน และความสามัคคีของประชาชนช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ($\bar{X} = 1.00$)

2. ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการคิดพัฒนา ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตาม ประเมินผล และด้านการรับประโยชน์ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประสานงานให้โครงการพัฒนาต่างๆ ของ อบต.วังแสง สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ($\bar{X} = 3.38$) รองลงมาคือ ร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสง ได้รับความสะดวกจากการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสง ด้านสาธารณูปโภค เช่น ด้านไฟฟ้า น้ำประปา ถนน สวนสาธารณะ ฯลฯ ($\bar{X} = 3.37$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่จะพัฒนาท้องถิ่นของอบต.วังแสง กับการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของอบต.วังแสง ($\bar{X} = 3.28$)

ตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความรู้ของประชาชนในท้องถิ่น			
1.1 การพัฒนาท้องถิ่น คือ การทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้น	1.01	0.122	สูงมาก
1.2 การพัฒนาท้องถิ่นที่ถูกต้อง คือ การส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักคิด และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง	1.01	0.100	สูงมาก
1.3 การวางแผนทางเพื่อพัฒนาชุมชน ต้องมีการระดมความคิดเห็น ร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่น	1.00	0.071	สูงมาก
1.4 ความคิดเห็นร่วมกันของทุกฝ่ายมีส่วนสำคัญในการพัฒนา ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ	1.00	0.071	สูงมาก
1.5 การร่วมกันเสนอถึงข้อดีและข้อเสียจากหลายๆ ฝ่ายเป็นเรื่อง จำเป็นก่อนมีการตัดสินใจคัดเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่น	1.00	0.071	สูงมาก
1.6 การประเมินโครงการต่างๆ เป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน	1.13	0.342	สูง
1.7 แผนพัฒนาที่ดีต้องผ่านขั้นตอนการตัดสินใจร่วมกันของ ประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ	1.01	0.12	สูงมาก
1.8 การสร้างความเจริญของชุมชนเป็นเรื่องของผู้นำชุมชนเท่านั้น	1.20	0.40	สูง
1.9 การสร้างความเจริญให้กับชุมชนเป็นหน้าที่ของภาครัฐและ ประชาชน	1.00	0.00	สูงมาก
1.10 ความสามัคคีของประชาชนช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	1.00	0.00	สูงมาก

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.11 ชุมชนจะเข้มแข็งได้นั้นต้องมีการพัฒนาคนและวัตถุควบคู่กัน	1.01	0.12	สูงมาก
1.12 ความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชนทำให้ชุมชนสามารถบรรลุมิติประสงค์ที่ตั้งไว้	1.01	0.10	สูงมาก
1.13 การที่ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญอย่างยั่งยืน	1.03	0.12	สูงมาก
1.14 เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน	1.04	0.18	สูงมาก
1.15 ชุมชนต้องเขียนโครงการต่างๆ เพื่อขอรับการช่วยเหลือจากรัฐหรือเอกชน	1.04	0.19	สูงมาก
2. ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการคิดพัฒนา ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตาม ประเมินผล และด้านการรับประโยชน์			
2.1 ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสงจากการฟังเสียงตามสาย/หอกระจายข่าวของอบต.วังแสง	3.31	0.79	สูงมาก
2.2 ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสงจากการรับแจกเอกสาร สิ่งพิมพ์หรือป้ายประกาศ	3.36	0.77	สูงมาก
2.3 ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสงจากเพื่อนบ้าน/ญาติพี่น้อง/เพื่อนร่วมงาน	3.31	0.81	สูงมาก
2.4 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของอบต.วังแสง	3.31	0.81	สูงมาก
2.5 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่จะพัฒนาท้องถิ่นของอบต.วังแสง	3.28	0.77	สูงมาก
2.6 การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของอบต.วังแสง	3.28	0.79	สูงมาก
2.7 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น	3.35	0.81	สูงมาก
2.8 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอนุมัติโครงการ/กิจกรรมต่างๆของ อบต.วังแสง เช่น งานกีฬา งานประเพณี ฯลฯ	3.32	0.76	สูงมาก

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.9 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสง ได้อย่างอิสระ	3.31	0.75	สูงมาก
2.10 มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และร่วมกิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสง	3.34	0.76	สูงมาก
2.11 มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นด้านแรงงาน เช่น การปรับปรุงถนน สะพาน แหล่งน้ำ	3.36	0.76	สูงมาก
2.12 มีส่วนร่วมในการประสานงานให้โครงการพัฒนาต่างๆ ของ อบต.วังแสง สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี	3.38	0.77	สูงมาก
2.13 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสง จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี	3.34	0.78	สูงมาก
2.14 ร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสง	3.37	0.78	สูงมาก
2.15 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบขั้นตอน	3.32	0.79	สูงมาก
2.16 ได้ประโยชน์จากการให้บริการด้านต่างๆ เช่น การมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอินเทอร์เน็ตตำบล โรงเรียน ฯลฯ	3.36	0.775	สูงมาก
2.17 ได้รับความสะดวกจากการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสง ด้านสาธารณูปโภค เช่น ด้านไฟฟ้า น้ำประปา ถนน สวนสาธารณะ ฯลฯ	3.37	0.783	สูงมาก
2.18 ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาท้องถิ่นอบต.วังแสง ในด้านการมีอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น	3.33	0.789	สูงมาก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดมหาสารคาม

1. สร้างเอกลักษณ์อัตลักษณ์สินค้าและบริการของชุมชน (Identity Creation) การออกแบบลักษณะเฉพาะให้แบรนด์หรือองค์กร ลักษณะสำคัญของ Identity คือ การสร้างสัญลักษณ์(symbol) หมายถึงอะไรก็ตามที่สร้างสัมผัสแรกผ่านการมองเห็น ดังนั้นการสร้างอัตลักษณ์จึงมักอยู่ในรูปของ ชื่อแบรนด์ โลโก้ สี โลแกน ฯลฯ

2. สร้างพลังเสริมทวี (Synergization) ทักษะอย่างหนึ่งที่สำคัญของนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีและจำเป็นต้องใช้ให้คล่องก็คือ การ Leverage โดยหมายถึงการใช้พลังทวีคูณ หากแปลตรงตัวจะแปลว่าการจัด โดยให้เรา นึกถึงคานาจัดที่เราออกแรงเพียงนิดเดียวบวกกับคานาจัด ก็จะทำให้ เราสามารถยกสิ่งที่หนักกว่าเราได้ หรือในทางธุรกิจจะได้ยินคำว่า “ทำน้อยให้ได้มาก” อยู่บ่อย ๆ

3. สร้างประโยชน์จากทรัพยากร (Utilization) คือการที่เรานำสิ่งของที่เป็นจุดเด่นในชุมชนมาพัฒนาเป็นสินค้าแปรรูปและนำมาเป็นสินค้าเพื่อจัดจำหน่าย

4. สร้างความสามารถพึ่งพาตนเอง (Self-Reliance)

4.1 ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม ซื่อสัตย์สุจริตเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

4.2 ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่งเป็นอิสระ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดมหาสารคาม จะนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ด้านความรู้ของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้การพัฒนาท้องถิ่นการทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้น การพัฒนาท้องถิ่นที่ถูกต้องต้องการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักคิดและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การวางแผนทางเพื่อพัฒนาชุมชนต้องมีการระดมความคิดเห็นร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่นความคิดเห็นร่วมกันของทุกฝ่ายมีส่วนสำคัญในการพัฒนา ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ การร่วมกันเสนอถึงข้อดีและข้อเสียจากหลายๆ ฝ่ายเป็นเรื่อง จำเป็นก่อนมีการตัดสินใจคัดเลือกโครงการพัฒนาท้องถิ่นการประเมินโครงการต่างๆ เป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอบึงแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ด้านการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร ด้านการคิดพัฒนา ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตามประเมินผล และด้าน การรับประโยชน์ ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ

ดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสงจากการฟังเสียงตามสาย/หอกระจายข่าวของอบต.วังแสง ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสงจากการรับแจกเอกสาร สิ่งตีพิมพ์หรือป้ายประกาศ ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสงจากเพื่อนบ้าน/ญาติพี่น้อง/เพื่อนร่วมงาน ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของอบต.วังแสง ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่จะพัฒนาท้องถิ่นของอบต.วังแสง มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสงอย่างอิสระมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และร่วมกิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.วังแสงประชาชนส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นด้านแรงงาน เช่น การปรับปรุงถนน สะพาน แหล่งน้ำทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก 1. เจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิด และความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน 2. โครงสร้างกฎหมายและกระบวนการนโยบายยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ 3. การขาดแคลนผู้มีทักษะในการใช้เครื่องมือสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน 4. ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมการเมืองและความพร้อมของประชาชน 5. ปัญหาด้านความพร้อมของภาครัฐ 6. การไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน ที่จะบอกให้ทราบว่าประชาชนมีส่วนร่วมแล้วหรือยัง หรือหน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมาน้อยเพียงใด ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถทำงานให้ดีขึ้นได้เพราะไม่มีมาตรฐานในการทำงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับ (ผลงานวิจัย/แนวคิด/ทฤษฎี) ของ จิตติพงศ์ โกสันต์ (พ.ศ. 2558) วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครนายก (381-384)มีเจตนารมณ์ที่จะกระจายอำนาจการปกครองส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นจะได้มีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และนับแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สอดคล้องกับ(ผลงานวิจัย/แนวคิด/ทฤษฎี) ของ สุวรรณิ คณานุวัฒน์. องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานภาครัฐด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและยังเป็นหน่วยงานทางการปกครองที่ใช้อำนาจที่ได้รับมาจากหน่วยงานส่วนกลางสูงสุด สอดคล้องกับ(ผลงานวิจัย/แนวคิด/ทฤษฎี) ของ รัฐ กัญญา และ ธรรมนิตย์ วราภรณ์ ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

องค์ความรู้ใหม่

ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยดังกล่าวได้สามารถอธิบายความของกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ว่า ตั้งแต่ความเป็นฝ่ายริเริ่มเสนอนโยบายไปจนกระทั่งการติดตามประเมินผลและการควบคุมดูแลอย่างเข้มข้น รวมทั้งได้ชี้ให้เห็นเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าประชาชนจะต้องเข้าร่วมด้วยความสมัครใจมีอิสรภาพที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ และประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น

ข้อเสนอแนะ

ใช้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางสำหรับนโยบายบริหารจัดการความยากจนของรัฐบาลโดยให้มีโครงการที่เน้นการพัฒนาขีดความสามารถของคนจนในการพึ่งตนเองทั้งในกิจกรรมการผลิต การสร้างวินัยในการใช้จ่าย และการจัดการป้องกันความเสี่ยงต่างๆ อย่างรอบคอบจัดสรรที่ดินให้แก่คนจนที่ไม่มีที่ทำกินหรือที่ทำกินไม่มีคุณภาพ โดยเวนคืนจากที่ดินในครอบครองของหน่วยงานที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก และแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้สร้างหลักประกันว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และกรณีตัวอย่างจากชุมชนและเครือข่ายต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จ

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้

1. ด้านปัญหาและอุปสรรคจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ตามมาตรการ คือ ประชาชนบางส่วนให้ความร่วมมือได้ไม่ดีเท่าที่ควร มีการปกปิดข้อมูลผู้อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ดังนั้นประชาชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตามมาตรการที่ออกมา ต้องแก้ไขด้วยการออกกฎหมายมาอธิบายถึงโทษของกฎหมายเพื่อให้เขาเข้าใจ
2. ด้านความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาตามมาตรการ คือ มาตรการจากส่วนกลางไม่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานกับบริบทของพื้นที่ตามสถานการณ์ และส่งผลกระทบต่อธุรกิจและประชาชนที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการ ของรัฐบาล ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “มาตรการด้านการช่วยเหลือ พื้นฟู และยังไม่ชัดเจน ส่งผลต่อสวัสดิการการช่วยเหลือ”
3. ด้านการปรับตัวของหน่วยงานตามมาตรการ คือ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และ ประชาชน ต้องปฏิบัติตามมาตรการด้านการควบคุม ป้องกัน เฝ้าระวัง และการรักษาพยาบาล
4. ด้านการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนได้รับทราบและปฏิบัติตามมาตรการ คือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือให้ปฏิบัติตามมาตรการ

5. ด้านการปรับปรุง แกไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง วางแผน และให้สอดคล้องกับการวิจัยครั้งต่อไปการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบัน เป็นการประเมินโดยวิเคราะห์ถึงโอกาส และภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการพัฒนาด้านต่างๆ ของท้องถิ่น รวมทั้งการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของท้องถิ่น อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายในของท้องถิ่น ซึ่งทั้งหมดเป็นการประเมินสถานภาพของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยเป็นการตอบคำถามว่า “ปัจจุบันท้องถิ่นมีสถานภาพการพัฒนาอยู่จุดไหน” สำหรับใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดการดำเนินงานในอนาคตต่อไป ทั้งนี้โดยใช้เทคนิค SWOT analysis การพิจารณาถึงปัจจัยภายใน ได้แก่จุดแข็ง (Strength – S) จุดอ่อน (Weak – W) และปัจจัยภายนอกได้แก่โอกาส (Opportunity – O) และอุปสรรค (Threat – T) เป็นเครื่องมือ

เอกสารอ้างอิง

- ฐิติพงศ์ โกสันต์. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครนายก. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 10 (2), 381-384.
- สุวรรณี คณานวัณ. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบาละและตำบลก้างอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 11 (1), 269-279.
- รัฐ กันภัย และ ธรรมนิตย์ วราภรณ์. (2558). การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง. *Veridian E-Journal, Silpakorn UniversityISSN ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ*. 8 (1), 1906 –3431.
- ฐิติพงศ์ โกสันต์, อิมรอน มะลูลีม และ วิมล หอมยิ่ง. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครนายก. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 7 (2), 44-54.

- ลัดดาวรรณ นนปะติ และ วิมลภ รัตนตรานนท์. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. *วารสารการบริหารปกครอง (Governance Journal)*. 5 (2), 290-305.
- Smith, B.C. (1985). *Decentralization: The Territorial Dimension of the State*. Allen and Unwin, London.